

OSNOVNA ŠKOLA LUKA

SESVETE, OTONA IVEKOVIĆA 16

10 360 ZAGREB

TEL.: 01 2001 392

E-mail: ured@os-luka-sesvete.skole.hr

KLASA: 011-02/25-01/10

URBROJ: 251-459/04-25-1

POLITIKA ZAŠTITE DJECE

U Zagrebu, srpanj 2025.

Sadržaj

1. Uvod	1
2. Politika zaštite djece.....	3
2.1. Politika škole.....	4
2.2. Ljudi	6
2.3. Postupci provedbe Politike.....	9
2.3.1 Zaštita osobnih podataka	10
2.3.2 Suradnja s medijima	11
2.4. Odgovornost provođenja i održavanja Politike.....	11

1. Uvod

Obveza zaštite prava učenika propisana je Zakonom o odgoju i obrazovanju u osnovnoj i srednjoj školi (NN 87/08, 86/09, 92/10, 105/10, 90/11, 5/12, 16/12, 86/12, 126/12, 94/13, 152/14, 07/17, 68/18, 98/19, 64/20, 151/22, 155/23, 156/23). Čl. 70. navedenoga Zakona propisuje: „Učitelji, nastavnici, stručni suradnici i ostali radnici u školskim ustanovama dužni su poduzimati mjere zaštite prava učenika te o svakom kršenju tih prava, posebice o oblicima tjelesnog ili duševnog nasilja, spolne zlorporabe, zanemarivanja ili nehajnog postupanja, zlostavljanja ili izrabljivanja učenika, odmah obavijestiti ravnatelja škole koji je to dužan javiti tijelu socijalne skrbi, odnosno drugom nadležnom tijelu.“

Osnovna škola Luka u svom radu i djelovanju pridaje posebnu pozornost aktivnom promicanju prava, sigurnosti i zaštiti djece od nasilja, zlostavljanja i iskorištavanja. **Politika zaštite djece** dokument je kojim se djeci i osobama uključenima u njihov život i odgojno-obrazovni proces nastoji pružiti jasan okvir promicanja njihovih prava, sigurnosti i zaštite. Pravila, načela i protokoli propisani ovim dokumentom obvezuju sve odgojno-obrazovne djelatnike da postupaju prema njemu u direktnom i indirektnom radu s djecom.

Važeći zakonski propisi u Republici Hrvatskoj na kojima se temelji Politika zaštite djece:

- Ustav Republike Hrvatske, Narodne novine, broj 56/90, 135/97, 08/98, 113/00, 124/00, 28/01, 41/01, 55/01, 76/10, 85/10, 05/14
- Zakon o odgoju i obrazovanju u osnovnoj i srednjoj školi, Narodne novine, br. 87/08, 86/09, 92/10, 105/10, 90/11, 5/12, 16/12, 86/12, 126/12, 94/13, 152/14, 07/17, 68/18, 98/19, 64/20, 151/22, 156/23
- Pravilnik o načinu postupanja odgojno-obrazovnih radnika školskih ustanova u poduzimanju mjera zaštite prava učenika te prijave svakog kršenja tih prava nadležnim tijelima

- Statut Osnovne škole Luka
- Etički kodeks Osnovne škole Luka
- Plan sigurnosti (interni dokument Osnovne škole Luka)
- Konvencija o pravima djeteta, te drugi propisi i protokoli koji utvrđuju načine postupanja u kontaktu s djecom
- Konvencija za zaštitu ljudskih prava i temeljnih sloboda
- Europska konvencija o ostvarivanju dječjih prava
- Zakon o zaštiti od nasilja u obitelji, Obiteljski zakon, Kazneni zakon, Zakon o psihološkoj djelatnosti, Zakon o zaštiti osobnih podataka
- Povelja Europske unije o temeljnim pravima
- Strategija Europske unije o pravima djeteta i europsko jamstvo za djecu
- Protokol o postupanju u slučaju seksualnog nasilja koji određuje standardizirane postupke u zaštiti žrtava seksualnog zlostavljanja za sve stručnjake raznih profila iz raznih ustanova
- Protokol Vlade Republike Hrvatske o postupanju u slučaju zlostavljanja i zanemarivanja djece
- Protokol Vlade Republike Hrvatske o postupanju u slučaju nasilja u obitelji
- Konvencija Vijeća Europe o zaštiti djece od seksualnog iskorištavanja i seksualnog zlostavljanja.

Napomena

Izrazi koji se koriste u ovom dokumentu, a koji imaju rodno značenje, bez obzira na to jesu li korišteni u muškom ili ženskom rodu, obuhvaćaju na jednak način i muški i ženski rod.

Ovaj dokument javno je dostupan i objavljen na internetskoj stranici škole s namjerom da se njime mogu upoznati svi koji žele dobiti informaciju o procedurama i mjerama zaštite djece na razini škole.

Definicije ključnih pojmova

Dijete označava svaku osobu mlađu od 18 godina (Ujedinjeni narodi [UN], 1989).

Zlostavljanje djece odnosi se na bilo koji oblik zlostavljanja usmjeren prema djetetu, osobi mlađoj od 18 godina. Uključuje sve oblike fizičkog, emocionalnog i/ili seksualnog zlostavljanja, kao i sve oblike zanemarivanja i/ili iskorištavanja. Zlostavljanje djece odnosi se na bilo koje ponašanje koje djetetu šteti u vidu njegovog zdravlja, razvoja ili dostojanstva kada takva ponašanja provodi osoba koja je za dijete odgovorna, u koju dijete polaže povjerenje ili koja nad djetetom ima bilo koji oblik moći (Svjetska zdravstvena organizacija [eng. World Health Organization [WHO]], 1999).

Politika zaštite djece dokument je kojim se djeci i onima uključenima u njihov život i odgojno-obrazovni proces nastoji pružiti jasan okvir promicanja njihove sigurnosti i dobrobiti. Ovaj dokument definira mehanizme prijave i poduzimanja odgovarajućih mjera te protokole za dosljedno postupanje u zaštiti djece od bilo kakvog oblika zlostavljanja, zanemarivanja ili iskorištavanja.

2. Politika zaštite djece

Politika zaštite djece dokument je kojim se djeci i osobama uključenima u njihov život i odgojno-obrazovni proces nastoji pružiti jasan okvir promicanja njihove sigurnosti i dobrobiti. Pravila, načela i protokoli propisani ovim dokumentom obvezuju sve odgojno-obrazovne djelatnike da postupaju prema njemu u direktnom i indirektnom radu s djecom. Ovaj dokument definira mehanizme prijave i poduzimanja odgovarajućih mjera te protokole za dosljedno postupanje u slučajevima kršenja prava i sigurnosti djece.

Ciljevi su Politike:

- poštivanje i poticanje zaštite dječjih prava

- osiguravanje poštivanja interesa i dobrobiti djeteta
- osiguravanje zaštite djeteta od svih oblika zlostavljanja
- pružanje organizirane i pravovremene podrške djeci i njihovim obiteljima.

Četiri su standarda Politike zaštite djece:

1. politika škole
2. ljudi
3. postupci provedbe Politike
4. odgovornost provođenja i održavanja Politike.

Navedeni standardi osiguravaju stvaranje jasnog okvira postupanja i dosljedne zaštite dječjih prava propisanih Ustavom, konvencijama i zakonskim propisima.

2.1. Politika škole

Osnovna škola Luka kao odgojno-obrazovna ustanova nastoji razviti načine i mjere sprječavanja i reagiranja na bilo koji oblik zlostavljanja djece. Svako dijete ima pravo na obrazovanje, zdravstvenu skrb, hranu, igru i zaštitu. Ova prava djeci su osigurana Konvencijom o pravima djeteta (UN, 1989).

Odbor za prava djeteta UN-a navodi četiri opća načela na kojima se temelje sva prava sadržana u Konvenciji o pravima djeteta:

- **Načelo nediskriminacije** prema kojem djeca ne smiju biti diskriminirana prema „rasi, boji kože, spolu, jeziku, vjeri, političkom ili drugom mišljenju, nacionalnom, etničkom ili društvenom podrijetlu, vlasništvu, teškoćama u razvoju, rođenju ili drugom statusu djeteta, njegovih roditelja ili zakonskih skrbnika“.
- **Pravo djece na život i razvoj** u svim aspektima života, uključujući njihov tjelesni, emocionalni, psihosocijalni, kognitivni, društveni i kulturni život.

- **Dobrobit djeteta** kao najvažniji faktor pri donošenju odluka ili postupanju na način koji utječe na dijete. To se odnosi kako na odluke koje donose vladina, upravna ili zakonodavna tijela, tako i na odluke koje donosi obitelj.

- **Sloboda izražavanja mišljenja i aktivno sudjelovanje** djece u rješavanju onih pitanja koja utječu na njihov život.

Sva prava donesena Konvencijom povezana su i jednako važna. Djeca imaju potrebu i pravo da ih se poštuje, sluša i uvažava. Politika o zaštiti djece Osnovne škole Luka odnosi se na načela, pravila i mjere koje se odnose na sve djelatnike u slučaju kršenja ili svjedočenju kršenja prava djece propisanih Konvencijom o pravima djeteta.

Unatoč Konvenciji i pravima koje ona propisuje, svako dijete u većoj ili manjoj mjeri izloženo je riziku od zlostavljanja. Svako dijete može postati žrtva zlostavljanja ili zanemarivanja i važno je da zna svoja prava i kako ih može zaštititi. Ipak, neke skupine djece koje su rizičnije i podložnije zlostavljanju mogu biti diskriminirane i marginalizirane iz raznih razloga: zbog svog socioekonomskog statusa, na razini spola i roda, zbog invaliditeta ili razvojnih teškoća, nacionalnosti, religije ili okolnosti u kojima žive. Osnovna škola Luka zbog gore navedenog naglašava važnost i obvezu svih odgojno-obrazovnih djelatnika da prepoznaju i razumiju svoju odgovornost i ulogu u sveobuhvatnom procesu zaštite djece i dosljedne provedbe ove Politike i prava propisanih Konvencijom o pravima djeteta (UN, 1989).

Neki od konkretnih rizika koji potencijalno ugrožavaju prava djece u kontekstu osnovne škole uglavnom proizlaze iz prirode posla i obaveza Škole. Prema Priručniku međunarodnih standarda, neka od područja rizika povrede dječjih prava, a koja proizlaze iz rada škole, mogu biti:

- kontakt s djecom u neposrednom odgojno-obrazovnom radu
- osoblje – zapošljavanje, uloge i odgovornosti
- usluge vanjskih suradnika i volontera.

Odgovornost je Škole otklanjanje područja rizika i ugroze dječjih prava tako da neposredni kontakt i rad s djecom bude primjeren i reguliran prema važećim zakonima, aktima i propisima koji se tiču zaštite dječjih prava. Također ima obvezu evaluirati politike i proceduru zapošljavanja kako bi

osigurala jasno objašnjenje uloge i odgovornosti osoblja. Usluge vanjskih suradnika i volontera u vidu predavanja, radionica i ostalih nastavnih i izvannastavnih aktivnosti moraju biti provjerene te zaustavljene u slučaju sumnje na kršenje prava djece. Roditelji/skrbnici moraju biti upoznati s bilo kojim oblikom povrede prava njihovog djeteta, a prije uključivanja u prethodno provjerenu aktivnost koju provodi djelatnik škole, vanjski suradnik ili volonter potpisat će informativnu privolu o sudjelovanju te o prikupljanju i obradi osobnih podataka.

Učenje djece donošenju zrelih i odgovornih odluka iz pozicije informiranosti o svojim pravima temeljna je filozofija ovog dokumenta. Djeca koja kvalitetno i asertivno izražavaju svoje mišljenje i razumiju svoja prava sposobna su aktivno sudjelovati u društvu u kojemu žive. Škola kao odgojno-obrazovna ustanova ima dužnost promicati prava djece i zaštititi djecu s krajnjim ciljem stvaranja informiranog, humanog i hrabrog društva.

Svi programi, projekti i aktivnosti koje Škola osmišljava i u kojima sudjeluje temelje se na poštivanju svih načela zaštite djece, a posebice načela zaštite interesa i dobrobiti svakog djeteta.

2.2. Ljudi

Svi djelatnici i vanjski suradnici Osnovne škole Luka dužni su i obvezni promicati dobrobit djece i biti odgovorni u svom radu s djecom. Imaju obvezu procijeniti svaki rizik koji određena aktivnost može imati za pojedino dijete ili djecu u cjelini. Dužni su osigurati djeci zaštitu prava propisanih Ustavom, konvencijama, zakonima i svim ostalim propisima koji se tiču zaštite prava djece.

Učitelji, stručni suradnici, volonteri i svi ostali dionici uključeni u rad Škole upoznati su s mehanizmima pomoći i resursima koji postoje u našoj zajednici. Upoznati su s različitim ustanovama s kojima Škola aktivno surađuje, a koje se bave pružanjem podrške rizičnoj djeci i obiteljima poput Centra za odgoj i obrazovanje Dugave, nadležnog Zavoda za socijalni rad i Pravobraniteljice za djecu, Centra Luka Ritz, Centra za zdravlje mladih i Ambidekster kluba.

Svi djelatnici, volonteri i vanjski suradnici Osnovne škole Luka potiču se na redovita stručna usavršavanja, edukacije i slične oblike izobrazbe o temama zaštite prava djece i razvoja vještina potrebnih za rad s djecom iz rizičnih skupina i različitih socioekonomskih i kulturoloških pozadina.

Tim temama bavimo se i na učiteljskim vijećima i skupovima radnika u cilju povećavanja svjesnosti o pravima i zaštiti djece.

DJELATNICI, SURADNICI I VOLONTERI OSNOVNE ŠKOLE LUKA DUŽNI SU DJECI OSIGURATI:

- zaštitu prava propisanih Ustavom Republike Hrvatske, konvencijama, zakonima i provedbenim propisima
- provedbu preventivnih programa i aktivnosti kojima se promiče zaštita njihovih prava
- siguran, pouzdan i dosljedan način prijavljivanja i postupanja u slučaju kršenja prava djece.

DJELATNICI, SURADNICI I VOLONTERI KOJI DIREKTNO ILI INDIREKTNO RADE S DJECOM SU OBVEZNI:

- poštivati Etički kodeks Škole i kodekse struke
- biti upoznati sa situacijama koje mogu predstavljati rizik za djecu
- organizirati rad i mjesto za rad s djecom tako da su rizici minimalni
- stvoriti okruženje u kojem će se djeca osjećati sigurno
- dopustiti djeci da otvoreno i uz potpuno povjerenje s njima razgovaraju o bilo kojem problemu
- svako neprihvatljivo postupanje prema djeci prijaviti nadležnim institucijama
- djecu poučiti o svim njihovim pravima i pružiti im jasan okvir postupanja u slučaju povrede njihovih prava
- uključiti djecu u procese donošenja važnih odluka
- mišljenja i prava djece uzimati s poštovanjem i uvažavanjem
- izbjegavati i adekvatno reagirati na zlouporabu moći odraslih osoba nad djecom.

DJELATNICI, SURADNICI I VOLONTERI OSNOVNE ŠKOLE LUKA U RADU S DJECOM

NIKADA NE SMIJU:

- fizički povrijediti dijete ni na koji način
- razviti odnose s djecom koji se na bilo koji način mogu protumačiti kao neprimjereni
- posramljivati, omalovažavati i/ili degradirati djecu na bilo koji način
- diskriminirati, marginalizirati ili pokazivati drugačije postupanje ili naklonost prema pojedinoj djeci
- svojim djelovanjem povećavati djetetov rizik od zlostavljanja
- koristiti neprimjeren jezik ili savjetovati dijete na neprimjeren i/ili uvredljiv način
- izlagati dijete neprimjerenim sadržajima ili aktivnostima koje mogu ostaviti negativne posljedice na njegovo psihofizičko stanje
- objavljivati fotografije, videozapise ili pisane uratke djece bez pisane suglasnosti roditelja/skrbnika
- dijeliti informacije ili medicinsku dokumentaciju djeteta bez pisane suglasnosti roditelja/skrbnika
- ignorirati ili zanemariti bilo kakvo nezakonito, opasno ili nasilničko ponašanje djeteta ili prema djetetu
- ignorirati ili zanemariti nezakonito, opasno ili nasilničko ponašanje roditelja/skrbnika prema djetetu
- ignorirati ili zanemariti brigu ili izjavu djeteta vezanu uz zlostavljanje ili zanemarivanje.

Osobi za koju se utvrdi da je na bilo koji način prekršila odredbe ove Politike, Škola će odrediti mjere postupanja propisane Pravilnikom o radu i Etičkom kodeksu Škole. Škola se obvezuje informirati sve djelatnike, vanjske suradnike i volontere o načelima, postupcima i pravilima sadržanima u ovom dokumentu kao i poticati navedene dionike na stručna usavršavanja u području zaštite djece.

- na razini organizacije biti upoznati s Politikom zaštite djece
- potpisivanjem ugovora (o radu, o djelu, autorskog ili volonterskog ugovora) preuzeti obvezu poštivanja Politike i svih postupanja u radu s djecom s kojima će ih se upoznati prilikom potpisivanja Ugovora
- provesti provjeru prikladnosti za rad s djecom i mladima prilikom zapošljavanja djelatnika i volontera, uključujući i potvrde o nekažnjavanju i/ili nevođenju kaznenog postupka
- ostvariti partnerski i suradnički odnos s roditeljima/skrbnicima/udomiteljima i/ili drugim stručnjacima kako bi se osigurala potpuna zaštita djece
- pokrenuti postupak prijave nadležnim institucijama u svim slučajevima povrede prava djece, tjelesnog, seksualnog ili emocionalnog zlostavljanja, zanemarivanja, neetičkog postupanja ili iskorištavanja djeteta.

Škola se obvezuje svakom zaposleniku u ustanovi prije uključivanja u aktivnosti s djecom dati informacije i upute gdje i kako prijaviti svako primijećeno zlostavljanje djeteta. Svaki zaposlenik dužan je u slučaju sumnje ili saznanja o bilo kakvom obliku kršenja dječjih prava obavijestiti stručni tim Škole. Stručna služba dužna je obavijestiti ravnatelja Škole te u suradnji s njim postupati prema važećim zakonima i protokolima i o sumnji ili događajima obavijestiti nadležna tijela – Hrvatski zavod za socijalni rad i nadležnu Policijsku upravu.

U slučaju sumnje da je došlo do kršenja prava djece, fizičkog, emocionalnog ili seksualnog nasilja, zanemarivanja ili neetičkog postupanja zaposlenika, volontera ili vanjskih suradnika, Škola će

odrediti mjere propisane Pravilnikom o radu. Ukoliko sumnja interne istrage bude potvrđena, utoliko će se postupati prema zakonu i o potvrđenom obavijestiti nadležne institucije i policiju.

2.3.1 Zaštita osobnih podataka

Osobni podatci osobe podrazumijevaju imena, prezimena, adrese, medicinsku dokumentaciju te ostale osobne i identifikacijske podatke o osobi. Opća uredba o zaštiti podataka, poznata i kao GDPR, osigurava pravo na zaštitu prikupljanja i obrade osobnih podataka. Svrha zaštite osobnih podataka kao temeljnog prava svakog čovjeka je zaštita privatnosti, ljudskih i dječjih prava te temeljnih sloboda pri prikupljanju, obradi i korištenju osobnih podataka.

Neka od prava koja su zajamčena svim građanima Republike Hrvatske i Europske unije Općom uredbom o zaštiti podataka (GDPR-om) su sljedeća:

- Pravo na informiranje o obradi osobnih podataka
- Pravo na pristup i/ili ispravak osobnih podataka
- Pravo na ograničenje pristupa ili obrade osobnih podataka
- Pravo na prigovor
- Pravo na prenosivost podataka.

Djeca imaju pravo na poseban pristup zaštiti osobnih podataka budući da mogu biti manje svjesna opasnosti i rizika, kao i svojih prava vezanih za obradu njihovih osobnih podataka. Ova Politika i ostali zakonski dokumenti, propisi i akti poput Konvencije UN-a o pravima djeteta (specifično čl. 16), Zakon o provedbi Opće uredbe o zaštiti podataka, Zakona o medijima, Obiteljskog zakona i Kaznenog zakona osiguravaju potpunu zaštitu osobnih podataka i dokumentacije vezane uz djecu.

Povrede osobnih podataka mogu imati značajan niz negativnih posljedica na pojedince te im mogu prouzročiti fizičku, materijalnu ili nematerijalnu štetu. Opća uredba o zaštiti podataka zahtijeva da se pojedince i/ili roditelje/skrbnike što prije obavijesti o povredi osobnih podataka

kako bi se negativne posljedice mogle ublažiti. Povreda Opće uredbe o zaštiti podataka smatra se ozbiljnim prijestupom te može dovesti do sankcija osobe odgovorne za zaštitu osobnih podataka na razini ustanove.

2.3.2 Suradnja s medijima

Prema čl. 16 Zakona o medijima (NN br. 59/04, 84/11, 81/13), mediji su obvezni čuvati i poštivati privatnost, dostojanstvo, ugled i čast građana, a posebno djece, mladeži i obitelji. Zabranjeno je objavljivanje informacija kojima se otkriva identitet ili osobne informacije o djetetu, a ovo pravo je osigurano i Općom uredbom o zaštiti podataka.

U slučaju potrebe za suradnjom s medijima, Osnovna škola Luka osigurat će potpunu zaštitu prava, podataka i privatnosti djece prema svim važećim zakonima, pravilnicima i propisima.

2.4. Odgovornost provođenja i održavanja Politike

Politika zaštite djece za svoj cilj ima poticanje i zaštitu dječjih prava, osiguravanje poštivanja dobrobiti djeteta te osiguravanje zaštite djeteta od svih oblika zlostavljanja. Kako bi se navedeni ciljevi ostvarili, Škola ima odgovornost provoditi i pratiti provođenje Politike i postupaka koje ona propisuje.

Pravila i postupke navedene u ovom dokumentu dužni su provoditi:

- učitelji u svim razrednim odjelima tijekom nastave i nastavnih aktivnosti
- voditelj projekata i preventivnih programa i aktivnosti u kojima Škola sudjeluje
- osoba odgovorna za nadzor provođenja politike na razini Škole – ravnateljica škole
Nikolina Ćurković, prof.

Kako bi se osiguralo provođenje i održavanje Politike zaštite djece, Škola će redovito pratiti i evaluirati postupke za zaštitu djece. Evaluacija provođenja i održavanja politike redovito će se provoditi među djelatnicima, volonterima ili vanjskim suradnicima gdje će se procjenjivati kako se i koliko kvalitetno ispunjavaju standardi Politike zaštite djece.

Ovaj dokument se redovito usklađuje s analizama i provjerama provedbe jednom godišnje. Sve promjene u dokumentu objavit će se na mrežnim stranicama škole.

ravnateljica OŠ Luka

Nikolina Čurković, prof.

Tea Biškup Klasan, pedagoginja

Anamarija Huklek, socijalna pedagoginja

